

Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – O mai bună cunoaștere a situației prin intermediul unei mai strânse cooperări între autoritățile care se ocupă de supravegherea maritimă: următoarele etape în cadrul mediului comun pentru schimbul de informații pentru domeniul maritim al UE

[COM(2014) 451 final]

(2015/C 230/16)

Raportor: dl Christos POLYZOGOPOULOS

La 20 noiembrie 2013, în conformitate cu articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Comisia Europeană a hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European și Consiliu – O mai bună cunoaștere a situației prin intermediul unei mai strânse cooperări între autoritățile care se ocupă de supravegherea maritimă: următoarele etape în cadrul mediului comun pentru schimbul de informații pentru domeniul maritim al UE

[COM(2014) 451 final].

Secțiunea pentru transporturi, energie, infrastructură și societatea informațională, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 11 noiembrie 2014.

În cea de a 503-a sesiune plenară, care a avut loc la 10 și 11 decembrie 2014, (ședința din 10 decembrie 2014), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz în unanimitate.

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE apreciază comunicarea supusă analizei, care se înscrie în continuarea logică a eforturilor de instituire a unei supravegheri maritime eficiente și mai rentabile, ceea ce constituie unul dintre obiectivele strategice ale politicii maritime integrate (PMI), și subliniază că îmbunătățirea schimburilor de informații între autoritățile de supraveghere maritimă se leagă în mod esențial de protecția, securitatea, economia și viitorul Europei din punctul de vedere al protecției mediului.

CESE recunoaște progresele realizate la nivel european și național după elaborarea foii de parcurs din 2010 ⁽¹⁾, considerând însă că ar fi extrem de util ca această evoluție să fie analizată cu mai multă precizie din perspectiva obiectivelor și a celor șase etape ale foii de parcurs, precum și a comunicării din 15 octombrie 2009 ⁽²⁾.

1.2. Făcând recent observația ⁽³⁾ că provocările de natură geopolitică, strategică și de mediu se intensifică în domeniul securității maritime, CESE solicită Comisiei să pună în practică imediat și să accelereze „un proces de revizuire pentru a evalua implementarea mediului comun pentru schimbul de informații (CISE) pentru domeniul maritim și necesitatea unor acțiuni ulterioare” ⁽⁴⁾, a căror lansare este prevăzută în comunicare până în 2018.

1.3. CESE recomandă ca, în dezvoltarea ulterioară a mediului comun pentru schimbul de informații (CISE), să se valorifice lărgirea domeniului de intervenție și posibilitățile oferite de recenta comunicare privind strategia europeană de securitate maritimă ⁽⁵⁾ în vederea dezvoltării unei abordări actualizate, coerente și globale a supravegherii maritime.

1.4. CESE solicită Comisiei să precizeze în ce mod vor fi încurajate statele membre „să continue să lucreze la modernizarea sistemelor de supraveghere maritimă” (tehnologiile informației), fără să dispună, în acest scop, decât de „posibilități de finanțare pentru a sprijini micile îmbunătățiri” ⁽⁶⁾ și recomandă canalizarea sau reinvestirea unei părți a resurselor economisite pentru acoperirea lacunelor CISE și îmbunătățirea sa generală.

⁽¹⁾ Calendarul privind instituirea unui „mediu comun în vederea schimbului de informații pentru domeniul maritim al UE” [COM(2010) 584 final].

⁽²⁾ „Către integrarea supravegherii maritime: Un mediu comun în vederea schimbului de informații pentru domeniul maritim al UE” [COM(2009) 538 final].

⁽³⁾ Avizul CESE pe tema „Strategia UE în domeniul securității maritime” (JO C 458, 19.12.2014, p. 61).

⁽⁴⁾ COM(2014) 451 final, p. 9.

⁽⁵⁾ „Pentru un domeniu maritim mondial deschis și sigur: elemente pentru o strategie a Uniunii Europene în materie de securitate maritimă” [JOIN(2014) 9 final].

⁽⁶⁾ COM(2014) 451 final, p. 8.

1.5. Având în vedere caracterul voluntar al proiectului și importanța voinței politice, precum și obstacolele de natură culturală, care decurg, între altele, din mentalități, stereotipuri și metode de lucru înrădăcinate de-a lungul timpului, CESE solicită Comisiei să-și concentreze eforturile pe acțiuni de educație și formare, prin inițiative capabile să ducă la reinstaurarea încrederii, sprijinindu-se pe experiențele pozitive de până acum, precum Forumul autorităților de pază de coastă ale Atlanticului de Nord (*North Atlantic Coast Guard Forum*) sau Asociația Internațională de Semnalizare Maritimă (IALA: *International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities*).

1.6. De asemenea, CESE invită Comisia să definească mai clar măsurile prin care intenționează să facă față, pe termen scurt și lung, obstacolelor juridice și tehnice care complică consolidarea unui CISE eficace.

1.7. CESE atrage atenția asupra faptului că, dată fiind evoluția rapidă a mijloacelor informatice, orice nou mediu de schimb de informații sensibile, precum CISE, este expus atacurilor ⁽⁷⁾ cibernetice, dar și teroriste, cu consecințe incalculabile pentru securitatea transporturilor, a comerțului, a activității portuare, a navelor, a echipajelor și a mărfurilor și solicită Comisiei să examineze cât mai urgent chestiunea siguranței cibernetice în transportul maritim și să consolideze măsurile de protejare a CISE. Raportul din 2014 al Organismului de audit al Congresului Statelor Unite (U.S. Government Accountability Office), „*Maritime critical infrastructure protection*” (Protecția infrastructurilor critice maritime), ilustrează faptul că este urgent să se ia măsuri în acest domeniu (a se vedea <http://gao.gov/products/GAO-14-459>).

1.8. CESE subliniază că o mai bună cunoaștere a situației și cooperarea consolidată a autorităților de supraveghere maritimă prin intermediul CISE va contribui, de asemenea, la protecția integrității ecologice a domeniului maritim al UE, la o mai bună protecție a biodiversității și resurselor marine împotriva accidentelor nucleare, a deversării ilegale de substanțe toxice, a incidentelor grave în care sunt implicate substanțe poluante, precum și a efectelor schimbărilor climatice. Îmbunătățirea securității cablurilor și conductelor submarine va consolida eficacitatea energetică.

2. Introducere

2.1. Pentru identificarea riscurilor și amenințărilor, este extrem de important să se asigure accesul în timp util la informații exacte și posibilitatea unei imagini comune și valide a situației maritime. Integrarea diverselor surse de date și coordonarea autorităților competente contribuie la o mai bună înțelegere a actualelor probleme maritime și creează valoare adăugată prin utilizarea eficace a unor resurse limitate.

2.2. În acest cadru, asigurarea unui schimb corespunzător de informații între autoritățile de supraveghere maritimă constituie unul dintre obiectivele strategice ale politicii maritime integrate. Dezvoltarea unui mediu comun pentru schimbul de informații pentru domeniul maritim al UE a făcut obiectul a două comunicări, publicate de Comisie în 2009 și 2010 ⁽⁸⁾.

2.3. În 2012, consolidarea securității maritime a dobândit, prin supravegherea integrată a mărilor, valoare de componentă de bază a programului dedicat creșterii albastre, care urmărește generarea de creștere și locuri de muncă în cadrul economiei maritime ⁽⁹⁾.

2.4. Recenta comunicare comună, din 2014, privind strategia UE în materie de securitate maritimă ⁽¹⁰⁾ confirmă, cu argumente, importanța supravegherii maritime și a schimbului de informații privind afacerile maritime ca element constitutiv esențial al securității maritime.

3. Sinteza comunicării Comisiei

3.1. Comunicarea prezintă progresele realizate la nivel european și național după lansarea foii de parcurs privind CISE, care este un proces de colaborare voluntară permanentă, menit să consolideze cunoștințele, eficacitatea, calitatea, capacitățile de reacție și coordonarea acțiunilor de supraveghere din cadrul domeniului maritim european, precum și să încurajeze inovarea.

3.2. Prin intermediul CISE, UE urmărește ca informațiile să depășească stadiul unui simplu schimb, făcând obiectul unor utilizări multiple și corecte de către diferite comunități de utilizatori, fără suprapuneri, printr-o rețea descentralizată de supraveghere maritimă care să respecte dispozițiile privind protecția datelor și reglementările internaționale. El nu înlocuiește sistemele și platformele de schimb de informații existente la ora actuală și nu are niciun impact asupra structurilor aferente sau asupra legislației în statele membre.

⁽⁷⁾ A se vedea avizul din proprie inițiativă al CESE privind atacurile cibernetice în UE (JO C 451, 16.12.2014, p. 31).

⁽⁸⁾ COM(2009) 538 final și COM(2010) 584 final.

⁽⁹⁾ COM(2012) 494 final.

⁽¹⁰⁾ JOIN(2014) 9 final, p. 8-10.

3.3. Mai concret, foaia de parcurs ⁽¹¹⁾ a stabilit șase etape pentru dezvoltarea CISE, respectiv: identificarea comunității de utilizatori, cartografierea datelor și analiza lacunelor în materie de schimburi de date, definirea de niveluri comune de clasificare a datelor, crearea unui cadru de sprijin, stabilirea drepturilor de acces și, în fine, stabilirea unui cadru juridic coerent.

3.4. CISE se referă la următoarele domenii de intervenție: 1. securitatea maritimă (inclusiv cercetarea și salvarea), siguranța maritimă și prevenirea poluării provocate de nave; 2. controlul pescuitului; 3. pregătirea și reacția în materie de poluare marină accidentală și protecția mediului marin; 4. vama; 5. controlul frontierelor; 6. aplicarea legislației și 7. apărarea.

3.5. Economii potențiale pe care le poate realiza economia europeană în planul costurilor administrative și al exploataării sunt de ordinul a 400 milioane EUR pe an, ceea ce reprezintă, pentru autoritățile publice, în jur de 40 milioane EUR pe an. Investițiile din primul deceniu sunt estimate la 10 milioane EUR pe an.

4. Observații generale

4.1. Punând accentul pe importanța cantitativă a marinei europene și pe impactul acesteia asupra ocupării forței de muncă și asupra economiei, CESE a formulat, în avizele sale anterioare, observații și recomandări pertinente privind o serie de probleme din domeniul politicii maritime europene ⁽¹²⁾ și s-a pronunțat punctual atât asupra unor probleme generale de securitate maritimă, cât și asupra unor chestiuni care privesc în mod mai specific supravegherea maritimă integrată, indicând că, pentru asigurarea acestei supravegheri, este necesar un sistem integrat ⁽¹³⁾.

4.2. CESE se pronunță în favoarea unei abordări transsectoriale a gestionării mărilor, subliniind că, pentru realizarea unei piețe maritime cu adevărat integrate, este indispensabil ca serviciile de control, paza de coastă și marina de război din cadrul statelor membre să conlucreze mai strâns, ceea ce presupune crearea unei structuri de schimb de informații și a unui sistem integrat de supraveghere maritimă ⁽¹⁴⁾.

4.3. CESE s-a pronunțat de asemenea în favoarea unui mecanism de supraveghere comun pentru întreaga UE, bazat pe un cadru juridic armonizat, care să asigure schimbul de informații cu caracter sensibil și mai puțin sensibil între autoritățile, agențiile și utilizatorii din statele membre ale UE ⁽¹⁵⁾.

4.4. CESE scoate în evidență faptul că este important să se clarifice și să se consolideze structurile de guvernare și resursele dacă se dorește asigurarea viabilității inițiativei care face obiectul prezentei analize, excepțional de complexă și de ambițioasă, la care participă un număr de 400 de autorități, care gestionează un volum enorm de informații privind supravegherea maritimă și printre care figurează autoritățile publice ale statelor membre ale UE și SEE, precum și diferite organisme ale UE, de exemplu, Agenția Europeană pentru Controlul Pescuitului (EFCA), Frontex, Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (EMSA) și Agenția Europeană de Apărare (AEA).

4.5. CESE atrage atenția asupra faptului că, date fiind caracterul voluntar al acestei acțiuni și principiul subsidiarității, rolul central, în contextul unei perioade de austeritate bugetară și de criză, le revine statelor membre, ceea ce implică sarcini suplimentare pentru autoritățile lor competente și cheltuieli importante pentru modernizarea și asigurarea compatibilității echipamentelor lor informatice, care, într-o măsură substanțială – aproximativ o pătrime – se bazează pe o structură monolitică și vetustă. În acest sens, se face trimitere la documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD (2014) 224 final, „Evaluarea impactului”, 2013, și la Gartner, 2013: „*Sustainability and Efficiency of Visions for CISE*” (Durabilitatea și eficacitatea planurilor privind CISE), Direcția Generală Afaceri Maritime și Pescuit a Comisiei Europene.

⁽¹¹⁾ COM(2010) 584 final.

⁽¹²⁾ A se vedea: JO C 211, 19.8.2008, p. 31-36; JO C 128, 18.5.2010, p. 131-135; JO C 107, 6.4.2011, p. 64-67; JO C 161, 6.6.2013, p. 87-92; JO C 255, 22.9.2010, p. 103-109.

⁽¹³⁾ A se vedea: JO C 44, 11.2.2011, p. 173-177; JO C 67, 6.3.2014, p. 32-46; JO C 76, 14.3.2013, p. 15-19; JO C 168, 20.7.2007, p. 57-62; JO C 32, 5.2.2004, p. 21-27; JO C 61, 14.3.2003, p. 174-183, JO C 458, 19.12.2014, p. 61.

⁽¹⁴⁾ JO C 107, 6.4.2011, p. 64-67.

⁽¹⁵⁾ JO C 44, 11.2.2011, p. 173-177.

4.6. Având în vedere studiul care a fost realizat privind evaluarea riscurilor în domeniul maritim al UE pentru următorii 15 ani, CESE consideră că, în ierarhizarea informațiilor care vor fi schimbate, va trebui să se acorde prioritate detectării eficiente a pericolelor, amenințărilor și punctelor slabe din fiecare sector în parte, atât în zonele maritime, cât și într-un plan mai general. A se vedea în acest sens Wise Pens International, 2013, „*Risk Assessment Study as an Integral Part of the Impact Assessment in Support of a CISE for the EU Maritime Domain*” (Studiu de evaluare a riscurilor, ca parte integrantă a evaluării impactului, în favoarea unui CISE pentru domeniul maritim în UE), Direcția Generală Afaceri Maritime și Pescuit a Comisiei Europene.

4.7. În orice caz, confidențialitatea și protecția datelor sensibile cu caracter personal sau comercial constituie chestiuni de importanță majoră. CESE consideră că acestea trebuie să fie tratate cu mai multă atenție și precizie și trimite la observațiile și recomandările pe care le-a exprimat anterior pe această temă.

4.8. CESE își exprimă satisfacția față de progresele realizate în ceea ce privește punerea în aplicare a foii de parcurs prin intermediul programelor BlueMassMed, Marsuno și CoopP, care au confirmat necesitatea operațională a schimbului de informații la nivel intersectorial și au adus clarificări, și solicită Comisiei să își extindă eforturile în acest sens.

4.9. CESE consideră că sunt încurajatoare progresele deja realizate în introducerea a numeroase dispozitive⁽¹⁶⁾ utile îndeplinirii obiectivelor urmărite în diverse sectoare de acțiune și care, în anumite cazuri, acoperă mai multe domenii.

4.10. CESE subliniază că geografia maritimă a Uniunii Europene este unică, cu cele șase bazine maritime, regiunile periferice și particularitățile zonelor insulare, și atrage atenția asupra faptului că, în condițiile unor amenințări și pericole de dimensiuni globale, consolidarea cunoștințelor și a eficacității CISE nu este posibilă fără consolidarea cooperării internaționale, regionale și transfrontaliere și fără a se acorda atenție schimbului de informații selectate cu țările terțe și chestiunilor de securitate și de reciprocitate privind aceste informații.

4.11. CESE consideră că o abordare coerentă a supravegherii maritime în UE și la scară internațională va trebui să ia în considerare chestiunile referitoare la conceperea și desfășurarea misiunilor care țin de politica de securitate și apărare comună (PSAC).

4.12. CESE salută îmbunătățirile semnificative în ce privește schimbul de informații dintre autoritățile civile și militare, care se numără printre principalii deținători de date privind supravegherea maritimă, și invită Comisia să aibă în vedere utilizarea punctuală a resurselor NATO. În plus, CESE amintește soluțiile exemplare de cooperare dintre autoritățile civile și militare de la nivel național și european, care au fost dezvoltate în cadrul Sistemului european de supraveghere a frontierelor (EUROSUR).

4.13. CESE invită Comisia să exploateze mai bine resursele și datele spațiale necesare dezvoltării CISE, având în vedere că supravegherea maritimă constituie unul dintre domeniile de utilizare a sistemelor satelitare ale UE. De exemplu, serviciile de supraveghere maritimă din cadrul programului Copernicus (fostul program GMES, de monitorizare globală pentru mediu și securitate) sprijină acțiuni de combatere a pirateriei, a traficului de stupefiante, a pescuitului ilegal sau a deversării deșeurilor toxice, în colaborare cu servicii precum FRONTEX, EMSA și Centrul Satelitar al UE pentru supravegherea terestră, și contribuie la aplicații de securitate destinate supravegherii frontierelor maritime externe ale UE.

4.14. CESE solicită Comisiei să examineze urgent chestiunea securității cibernetice în transportul maritim și să prevadă măsuri țintite de protejare a CISE, luând în considerare faptul că este indispensabilă asigurarea unei coordonări orizontale eficiente a autorităților implicate.

5. Chestiuni specifice

5.1. CESE solicită Comisiei să își intensifice eforturile în domeniul cercetării, dezvoltării și inovării, în vederea gestionării aspectelor tehnice dificile legate de interoperabilitatea și arhitectura aplicațiilor, sistemelor și serviciilor, cum ar fi diferențele de calitate a datelor dintre diferitele programe și sisteme, care au un impact semnificativ asupra implementării eficiente a CISE și a credibilității acestuia⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁶⁾ COM(2014) 451 final, p. 5.

⁽¹⁷⁾ COM(2014) 451 final.

5.2. CESE consideră că crearea unui mediu comun de schimb de informații pentru domeniul maritim al UE va oferi oportunități în materie de ocupare a forței de muncă și de activități antreprenoriale inovatoare, în special în ceea ce privește tehnologiile informației și comunicării (TIC) și încurajează Comisia să evidențieze acest aspect important al proiectului.

5.3. CESE invită Comisia să-și intensifice eforturile în vederea depășirii obstacolelor culturale care împiedică schimburile și difuzarea de informații și consideră că, pentru instaurarea încrederii și promovarea unei mentalități bazate pe principiul „care to share to be aware” (schimbați informații pentru a fi la curent), atât în cadrul sectoarelor implicate, cât și între acestea, nu este suficient să se publice un manual fără caracter obligatoriu, care să grupeze recomandările de bune practici pentru punerea în aplicare a CISE.

5.4. Diferențele intersectoriale cu care se confruntă integrarea supravegherii maritime generează discordanțe majore la nivelul eforturilor depuse pentru articularea lor cu CISE. Astfel, unele țări au realizat o simplificare a sistemelor informatice destinate acestei supravegheri, altele nu. Unele au acționat energic pentru asigurarea cooperării electronice între sectoare pe teritoriul lor, în timp ce altele dispun de dispozitive informatice sectoriale care rămân închise.

5.5. CESE salută inițiativa Comisiei care au în vedere dezvoltarea de norme în vederea elaborării unui model comun de date, adică a unei liste de termeni, definiții, convenții de numire, formate și relații între date, care să constituie un instrument de „traducere” a datelor între sistemele de informare privind supravegherea maritimă, în special între sistemele civile și cele militare.

5.6. CESE salută progresele realizate în ceea ce privește crearea ghișeelor naționale unice, care constituie platformele centrale naționale de schimb de informații pentru a transmite declarații și a face schimb de date privind navele în cadrul sistemului unificat de schimb de informații al Uniunii, dar și al altor sisteme. Bunele practici în domeniu, identificate de Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite (CEE-ONU) în cadrul recomandării nr. 33 a acesteia privind facilitarea schimburilor comerciale și a transporturilor, constituie de asemenea un punct de referință util pentru CISE.

5.7. CESE consideră că trebuie abordate dificultățile majore pe care le ridică dependența platformelor informatice de furnizorii lor („*vendor lock-in*”), ceea ce îngreunează interoperabilitatea acestor platforme, având în vedere că aproximativ 85 % dintre sistemele informatice de supraveghere maritimă ale statelor membre nu sunt normalizate, fiind dotate cu o structură specifică, astfel încât rămân dependente de furnizori pentru orice adaptare sau modernizare.

Bruxelles, 10 decembrie 2014.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Henri MALOSSE
